

ПРОЕКТНА ТЕХНОЛОГІЯ НАВЧАННЯ ЯК СКЛАДОВА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Карбованець О.І.

*ДВНЗ «Ужгородський національний університет», медичний факультет
пл. Народна, 1, м. Ужгород, Закарпатська область, Україна*

Реформи в Україні, визначені відповідно до вимог Закону «Про вищу освіту» спрямовані на розвиток особистості, розвиток умінь самостійної діяльності, що дозволяє індивідуалізувати навчальний процес, дає можливість виявити самостійність у плануванні, організації та контролі своєї діяльності. Так як найкраще засвоюються ті знання, які здобуті самостійно, то у навчальній діяльності єдиним способом формування самостійності в набутті знань виступає самостійна робота. Аналіз психолого-педагогічної літератури (А. Алексюк, М. Данилов, І. Лернер, Р. Мікельсон, І. Огородников, П. Підкасистий, М. Скаткін, М. Солдатенко, Р. Срода, Л. Туровська) дає підстави стверджувати, що стимулювання самостійної роботи є важливою умовою формування знань. У процесі самостійної роботи суб'єкт навчання сам визначає мету діяльності, завдання та проблеми, предмет і засоби діяльності, спрямовані на створення освітнього продукту. Відтак, під час організації самостійної пізнавальної діяльності здобувачів освіти природничих дисциплін як при доаудиторній підготовці до занять, аудиторній та позааудиторній, надзвичайно важливе місце посідає самостійне набуття здобувачами освіти знань і актуальними в цьому напрямі на сьогодні є проектні технології навчання.

Мета дослідження: обґрунтувати проектну технологію навчання як складову самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

Методи дослідження: теоретичні, емпіричні.

Сучасні вітчизняні та зарубіжні дослідники Н. Пахомова, О. Пехота, Є. Полат, Г. Селевко, А. Хуторський, І. Чечель розглядають проектну технологію як таку, що сприяє оволодінню здобувачами освіти методологічними знаннями, навичками їх самоосвіти в подальшому та розвитку дослідницьких умінь й практичних навичок. Аналіз досліджень з проблеми проектної діяльності показує її як: засіб діяльності (С. Сисоева); формування ключових компетентностей (І. Єрмаков, І. Зимня); індивідуальної пізнавальної активності (С. Генкал), що також доводить її дієвість у контексті особистісно-орієнтованого підходу до навчання. Відтак, реалізувати складові змісту природничих дисциплін можливо через особистісно-зорієнтовані технології, зокрема інноваційну проектну технологію навчання.

Під інновацією в навчанні розуміють процес створення та поширення нових форм і методів навчання та виховання здобувачів освіти. Слово «інновація»

походить від латинського (*innovatio*) і означає оновлення, зміна, а слово технологія – це знання про майстерність. Проектні технології навчання поєднують як теорію так і практику й передбачають розв'язання здобувачем або групою проблеми, в результаті чого вони отримують певну суму знань. Метод проектів – це комплексна педагогічна технологія, орієнтована не на інтеграцію фактичних знань, а на їх використання і здобуття нових (іноді й шляхом самоосвіти у процесі планування й виконання практичних завдань – проектів. Основний принцип методу проектів – це опора на інтереси сьогодення, що повинно бути вихідним принципом навчання. Вони передбачають постановку певного розумого завдання і практичне його виконання. Тому в навчальному процесі реалізуються із здобувачами освіти при проведенні занять, різні за тематикою проекти, зокрема: «Аномалії імунної відповіді», «Клітинні мембрани, їх будова та функції», «Клітинні механізми регулювання імунної реактивності організму на різні бактеріальні антигени», «СНІД – чума двадцятого століття», «Хвороботворні найпростіші», «Пріони і загроза для людства, що йде від них», «За здоровий спосіб життя» та інші. Як показує досвід, навчання здобувачів вищої освіти за проектною технологією засноване на роботі їх над навчальним проектом, а саме, системою самостійних організаційних й пізнавальних дій, в основі яких лежить розробка плану роботи над проектом, де зазначаються: конкретна інформація із вказівкою точних цифр і дат, досяжність й відповідність встановленим термінам, спільність у складанні плану, експертиза плану, персональна відповідальність учасників команди за виконання плану, умови реалізації, матеріали й обладнання, детальне опрацювання, пошук джерел, аналіз, прийняття рішень.

Наводимо орієнтовний зразок структури виконання проекту «За здоровий спосіб життя» - це: мета проекту; завдання; дисципліни, що залучаються до виконання проекту (базові, допоміжні дисципліни); зміст; методи, засоби роботи, методичні прийоми; матеріали та обладнання; організація роботи; форми навчання, діяльність викладача та здобувачів; форми проектної діяльності – індивідуальна, парна, групами; форма підбиття підсумків проекту, презентація результатів дослідження; термін проведення проекту (дата); час проведення презентації; форма презентації; значення. Рекомендований план підготовки до презентації «За здоровий спосіб життя»: 1. Вступне слово викладача. 2. Звіт груп за результатами роботи. 3. Усе про шкідливі звички. 4. Презентація проекту «За здоровий спосіб життя» 5. Доповіді груп – напрями досліджень, результати проектної діяльності, проблеми. 6. Практичне значення та реалізація проектного задуму, ідеї. 7. Висновки та пропозиції. 8. Пам'ятка. Вміння володіти собою. В результаті виконання проектів як встановлено нами, розвивається ініціатива, самостійність, уміння планувати свою діяльність. При цьому враховуються інтереси здобувачів освіти, розвивається свідоме ставлення до діяльності, передбачається досягнення дидактичної мети через детальне розв'язання проблеми, яка завершується цілком реальним практичним результатом. Виконання таких проектів розраховується на певний проміжок часу, упродовж якого здійснюватиметься самостійна, індивідуальна, парна та групова робота.

Таким чином, проведені дослідження свідчать, що вміння самостійно здобувати і поповнювати знання здобувачами, є однією з основних ознак підготовки сучасного випускника вищого освітнього закладу й пріоритет у цьому напрямі на сьогодні, складають проектні технології навчання, основу яких становить самостійна робота. Вміння педагога ефективно організувати та

впроваджувати проектну діяльність у навчальний процес є показником високого рівня його професійної компетентності.